

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету історії та міжнародних відносин

_____ / В.І.Андрейко

« 30 » 06 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІКС

Рівень вищої освіти	Перший
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	075 Маркетинг
Освітня програма	Маркетинг (2024 р.)
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Ужгород – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Економікс» для здобувачів вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 075 Маркетинг освітньої програми «Маркетинг».

Розробники: Курей Оксана Андріївна, кандидатка економічних наук, доцентка, доцентка кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту

Протокол № 13 від 28 червня 2024 р.

Завідувач кафедри О.М.Дюгованець

Схвалено науково-методичною комісією факультету історії та міжнародних відносин

Протокол № 7 від 28 червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії С.А.Мишко

© Курей О.А., 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 150	1-й	1-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 5	2-й	2-й
	Лекції:	
	38	10
	Практичні (семінарські):	
	32	6
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	–	–
Форма підсумкового контролю: тестування	Самостійна робота:	
	80	134

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економікс» є формування системи знань про механізм розподілу обмежених ресурсів для виробництва, розподілу та споживання, як індивідуально, так і колективно.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

інтегральної:

– здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (ІК);

загальних:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК3);
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК4);
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК6);
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК8).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Економікс» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК2 Основи економіки та підприємництва

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Маркетинг», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності	P2
Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу	P3
Виявляти й аналізувати ключові характеристики маркетингових систем різного рівня, а також особливості поведінки їх суб'єктів	P5
Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним	P12
Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи	P13

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Економікс»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати основні положення економікс (теорія економічного зростання, визначення обсягу виробництва, заощадження, споживання та інвестицій, циклічне колювання економічного розвитку, функціонування ринкового механізму, формування попиту і пропозиції, вибору споживача і виробника)	P3, P12
Оперувати термінологією та основними прийомами макро- та мікроекономічного аналізу	P3, P12
Розуміти суть грошей та банківської системи, суть явища інфляції та системи антиінфляційних заходів, фінансово-кредитної системи, складові бюджету держави, монетарної та фіскальної політики держави	P2
Визначати причини виникнення бюджетного дефіциту та шляхи його подолання	P2, P12
Розрізняти принципи міжнародної торгівлі та державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	P2, P12
Вміти використовувати різні методи та форми регулювання економічних процесів, досліджувати динаміку макроекономічних показників	P2, P3, P12
Вміти визначати вплив різних факторів на макроекономічні показники, величину банківських та кредитних коштів, рівень інфляції, а також рівень та величину безробіття,	P2, P3
Пояснювати та визначати вплив макроекономічних показників на величину державного бюджету	P2, P12

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Розуміти принципи раціональної поведінки економічних мікросистем в ринкових умовах	P2, P5
Виконувати економічні розрахунки параметрів моделей, пов'язаних з аналізом і обґрунтуванням раціональної поведінки учасників ринку	P2, P3, P5, P13
Вміти використовувати інструментарій мікроекономічного аналізу для вивчення та оптимізації поведінки економічних суб'єктів у ринкових умовах	P2, P3, P5, P13
Застосовувати прийоми мікроекономічних досліджень для аналізу ефективності функціонування господарських мікросистем	P2, P3, P5, P12, P13

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: складання іспиту; тестування; підготовка індивідуальних наукових робіт, доповідей із відповідних питань; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; розв'язування практичних ситуаційних завдань; результати неформального навчання¹.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Модульний контроль складається з:

- 1) поточного контролю;
- 2) модульного контрольного оцінювання.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять (включає, в тому числі, перевірку якості підготовки завдань, які винесені на самостійне вивчення та виконання) і має на меті перевірку рівня підготовленості студента.

Форми поточного контролю:

- усні опитування на семінарських заняттях;
- участь в обговоренні питань та практичних кейсів на семінарах;
- підготовка індивідуальних завдань та їх презентація тощо;
- тематичне тестування;
- самостійна робота студента².

---

¹Робоча програма передбачає використання *елементів неформального навчання* за умов підтвердження результатів (сертифікат з зазначення обсягу кредитів, сертифікат участі, грамота учасника конференції, сертифікат за призове місце у конкурсі тощо). Зокрема, здобувач із запропонованих як альтернативних форм самостійної роботи може обрати: (1) участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з питань, дотичних до тематики курсу (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом; збірником тез тощо); (2) проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus, ВУМ-онлайн тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу).

²Самостійна робота студентів, в тому числі індивідуальна є складовою освітнього процесу і основним засобом опанування навчального матеріалу дисципліни в час, вільний від аудиторних занять

Форма модульного контрольного оцінювання – це модульна контрольна робота, яка проводиться у формі комп'ютерного тестування. Кожна модульна контрольна робота складається із 50 стандартизованих тестів з тематики, відведеної для вивчення протягом відповідного модуля, за правильні відповіді, на які студент(-ка) може отримати максимально 50 балів. Протягом вивчення дисципліни студенти складають дві модульні контрольні роботи.

До модульного контрольного оцінювання допускаються всі студенти. Виконання контрольного завдання здійснюється студентом індивідуально. Студент може звернутися до викладача за поясненням змісту контрольного завдання. Під час проведення модульної контрольної роботи дозволяється користуватися довідковими матеріалами, які визначені кафедрою. Студентам забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією та користуватися недозволеними матеріалами. Перед проведенням підсумкового модульного тестування студенти мають змогу ознайомитися з питаннями, які будуть винесені на підсумковий модульний контроль.

Викладач визначає час проведення підсумкового модульного тестування, який за зверненням студентів може відрізнятись від графіку проведення модульних контролів (враховуються обставини, через які студент фізично не може знаходитися біля комп'ютера у період проведення модульного контрольного оцінювання). В таких випадках викладач може продовжити період складання модульного тестування, обмеживши при цьому виділений час на складання. На виконання модульного контрольного оцінювання відводяться дві академічні години. Результати контрольного заходу студента, який не склав модульне контрольне оцінювання у визначені терміни, дорівнюють нулю балів.

Форма підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться у формі комп'ютерного тестування в обсязі навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення підсумкового семестрового контролю зазначена в робочому навчальному плані та описі робочої програми навчальної дисципліни. В умовах навчання онлайн студенти складають підсумкове тестування віддалено, користуючись платформою електронного навчання ДВНЗ «УжНУ». Перед проведенням підсумкового тестування студенти мають змогу ознайомитися з питаннями, які будуть винесені на підсумковий контроль. Підсумкове екзаменаційне тестування складається зі 100 стандартизованих тестів з тематики, відведеної для вивчення в межах дисципліни, за правильні відповіді, на які студент(-ка) може отримати максимально 100 балів.

Викладач визначає час проведення підсумкового тестування, який за зверненням студентів може відрізнятись від графіку проведення підсумкових контролів (враховуються обставини, через які студент фізично не може

знаходитися біля комп'ютера у період проведення підсумкового контрольного оцінювання). В таких випадках викладач може продовжити період складання підсумкового тестування, обмеживши при цьому виділений час на складання.

До підсумкового контролю (іспиту) з навчальної дисципліни не допускаються студенти, які не виконали умов договору про навчання та усіх видів обов'язкових робіт, передбачених робочою програмою, середня кількість балів за результатами двох модульних контролів яких складає менше 35 балів.

Студенти, які під час підсумкового контролю отримали оцінку «незадовільно», мають право на два перескладання: перший раз – викладачу, другий раз (у разі незадовільної оцінки при першому перескладанні) – комісії. Комісія створюється завідувачем кафедри. До складу комісії обов'язково входять лектор та завідувач кафедри. Екзаменаційна оцінка, виставлена комісією, є остаточною.

Студент(-ка), який(-а) не погоджується з оцінкою, має право звернутися до викладача й отримати ґрунтовне пояснення отриманого результату. У випадку незгоди з рішенням викладача, студент(-ка) має право звернутися з письмовою апеляцією до завідувачки кафедри не пізніше, ніж на наступний робочий день після оголошення результатів. Викладачка і завідувачка кафедри у присутності декана факультету та студента(-ки) протягом трьох днів повинні розглянути апеляцію і прийняти остаточне рішення. У результаті апеляції оцінка студента(-ки) не може бути знижена.

Оцінювання результатів навчання відбувається наступним чином:

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (МОДУЛЬ 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (МОДУЛЬ 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	7	35	7	35
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	5	15	5	15
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

При визначенні оцінки за модуль враховуються результати поточного контролю під час семінарських занять, самостійної та індивідуальної роботи. Оцінка за модуль складає максимально 100 балів. Студент, який за результатами модульного контролю отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен перескласти цей модуль до проведення підсумкового (семестрового) контролю, згідно із затвердженим деканатом графіком або під час чергування викладачів на кафедрі.

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середня арифметична сума балів, отриманих у результаті модульних контролів, та виставляється за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою. Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС здійснюється в порядку, зазначеному нижче в таблиці.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС

Сума балів	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно
0-34	F	

Якщо середня рейтингова оцінка за результатами двох модульних контролів становить не менше 60 балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова семестрова оцінка з навчальної дисципліни. У протилежному випадку, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає іспит.

Критерії оцінювання окремих видів завдань

Відповідно до очікуваних результатів навчання та згідно із таксономією Блума вивчення дисципліни «Економікс» передбачає виконання студентами трьох типів завдань:

- 1) репродуктивного (відтворення вивченого) у формі тестів;
- 2) реконструктивного (застосування знань і вмінь у змінених ситуаціях) у формі відповіді на запитання;
- 3) творчого (застосування знань і вмінь у нестандартних умовах, перенесення засвоєних принципів доведення на вирішення складніших мислительних завдань) у формі вирішення ситуаційного завдання чи задачі.

Критерії оцінювання виконання реконструктивних і творчих завдань студентами

% оцінки	Критерій
81-100	Студент правильно розв'язав практичне завдання (задачу), спроможний пояснити методику її розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату та формул
51-80	Студент дає правильну вичерпну відповідь на поставлене запитання, при цьому показує високі знання понятійного апарату і літературних джерел, вміє аргументувати свої думки та ставлення до відповідної категорії
21-50	Студент в цілому відповів на поставлене запитання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання літературних джерел.
1-20	Студент дає правильну відповідь на запитання, але показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.
0	Студент дає неправильну відповідь на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.

Особливості використання засобів діагностики та контролю за умов дистанційного навчання

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням корпоративної мережі Google Meet названі засоби, методи і форми визначаються за домовленістю зі студентським колективом і, залежно від зручного виду взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відео-конференцій. Модульне тестування студенти складають віддалено, користуючись платформою електронного навчання ДВНЗ «УжНУ», попередньо зареєструвавшись на ній.

Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять. Зокрема, у разі потреби, під час онлайн-заняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі.

Планування лекційних і практичних (семінарських) занять, модульних контрольних робіт, а також підсумкова перевірка знань здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до Google-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Фундаментальні поняття

Тема 1. Основи економікс

Економічні системи. Ринки продуктів і факторні ринки. Альтернативна вартість і виробничі можливості. Спеціалізація та порівняльна перевага.

Тема 2. Попит і пропозиція

Попит. Побудова кривої попиту. Шість детермінант попиту. Смак або перевага. Дохід. Ефект заміщення. Ціна компліментарних товарів. Населення. Очікування споживачів. Пропозиція. Крива пропозиції. Шість визначальних факторів пропозиції. Ціни на ресурси. Очікування виробників. Технологія. Зміна ціни на інші товари. Кількість постачальників. Уряд. Попит і пропозиція. Ціна підлоги та ціна стелі. Цінова еластичність пропозиції. Перехресна еластичність. Еластичність попиту за доходом. Графічний аналіз еластичності.

Змістовий модуль 2. Макроекономіка

Тема 3. Макроекономіка як наука

Потреби й ресурси. Національна економіка та економічна система. Безмежність потреб і обмеженість ресурсів. Підвищення ефективності національної економіки на макрорівні. Предмет та функції макроекономіки. Предмет макроекономіки. Макроекономіка та стабілізаційна політика. Функції макроекономіки.

Тема 4. Методи і моделі в макроекономіці

Методи дослідження національної економіки. Класифікація методів дослідження макроекономіки. Теорія макроекономічного моделювання. Використання мультимodelей. Сутність моделі кругообігу ресурсів, продуктів і доходів. Ціни: гнучкі та жорсткі. Мікроекономічне мислення та макроекономічні моделі.

Тема 5. Система національних рахунків

Макроекономіка і система показників. Валовий національний продукт. Валовий внутрішній продукт як основний показник системи національних рахунків. Методи розрахунку ВВП, ВНП. Чистий національний продукт. Національний дохід. Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП.

Тема 6. Моделі сукупної пропозиції та сукупного попиту

Графічний аналіз споживання. Сукупний попит. Детермінанти сукупного попиту. Споживчі витрати. Інвестиційні витрати. Державні витрати. Експорт. Сукупна пропозиція. Детермінанти сукупної пропозиції. Ресурсні ціни. Зміни в продуктивності. Уряд і зміни навколишнього середовища. Огляд концепцій. Рівновага сукупного попиту і сукупної пропозиції. Ефект храповика.

Тема 7. Макроекономічна нестабільність

Економічні цикли: сутність, структура та фактори економічного розвитку. Зміст, загальні риси та причини економічних циклічних коливань. Фази та тривалість економічних циклів. Економічні кризи: сутність, види та шляхи подолання. Державне антикризове регулювання. Зайнятість і безробіття. Суть проблеми зайнятості. Антикризове регулювання і забезпечення зайнятості під час війни. Види безробіття. Вимірювання безробіття. Закон Оукена

Тема 8. Інфляція: причини, види, регулювання

Суть та види інфляції. Причини інфляції. Рання крива Філіпса. Соціально-економічні наслідки інфляції. Шляхи недопущення та виходу з інфляції. Моделювання інфляції попиту. Моделювання інфляції витрат (пропозиції). Інфляція, пов'язана зі спадом.

Тема 9. Фіскальна політика

Класична економіка. Кейнсіанська економіка. Експансіоністська фіскальна політика. Обмеженість ринкового механізму та необхідність державного втручання в економіку. Основні економічні функції держави. Антимонопольна політика. Суть та види фіскальної політики держави. Основні методи монетарної політики. Фінансова система, її суть та функції. Державний бюджет і його доходи. Державні видатки. Дефіцит бюджету та джерела його покриття. Крива Лафера.

Тема 10. Монетарна політика

Суть і роль грошово-кредитної політики. Характеристика основних понять грошової економіки. Грошово-кредитне регулювання економіки. Політика обов'язкових резервів. Роль центрального банку у здійсненні грошово-кредитної політики. Засоби прямого впливу центрального банку на пропозицію грошей. Емісійна політика держави. Рівень монетизації. Мультивалютність економіки. Опосередковані засоби грошово-кредитної політики. Проблеми та перспективи грошово-кредитної політики в Україні під час війни.

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 3. Мікроекономіка

Тема 11. Еластичність

Цінова еластичність попиту. Поняття цінової еластичності попиту. Коефіцієнт цінової еластичності попиту. Види еластичності попиту та їхня характеристика. Властивості цінової еластичності попиту. Перехресна еластичність попиту. Еластичність попиту за доходом. Еластичність пропозиції та її фактори. Поняття цінової еластичності пропозиції. Коефіцієнт цінової еластичності пропозиції. Види еластичності пропозиції та їхня характеристика. Властивості цінової еластичності пропозиції. Надлишок споживача і виробника.

Тема 12. Обмеження, альтернативи, вибір

Ключові концепції: особистість, стосунки між людьми, економіка загалом і як стандарт життя. Економічний спосіб мислення: дефіцит і вибір, усвідомлена поведінка. Теорії, принципи, моделі. Мікроекономіка та макроекономіка: позитивна і нормативна економіка. Економічні проблеми: обмежений прибуток, необмежені бажання, бюджетне обмеження та бюджетна лінія, суспільні економічні проблеми, обмежені ресурси, ресурсні категорії. Економічна проблема для суспільства. Модель виробничих можливостей та зростання вартості можливостей: таблиця виробничих можливостей, крива виробничих можливостей, закон зростання альтернативних витрат, зміщення кривої виробничих можливостей і шляхи зростання виробничих можливостей. Економічне зростання: його показники і значення, фактори економічного зростання.

Тема 13. Поведінка споживача

Корисність і проблема її виміру. Закон спадної граничної корисності блага. Оптимальний вибір з кардиналістської позиції. Значення та обмеженість кардиналізму. Аксиоми ординалізму. Уподобання споживача. Криві байдужості та їхні властивості. Бюджетні обмеження. Споживчий вибір. Оптимум споживача. Зміна доходу і реакція споживача. Реакція споживача на зміну цін товарів. Виокремлення ефекту заміщення та ефекту доходу. Вибір в умовах невизначеності та ризику.

Тема 14. Мікроекономічна модель підприємства

Підприємство як ринково-виробнича система. Фірма (підприємство) та її організаційно-правові форми. Витрати виробництва. Виробнича функція як параметрична модель системи «витрати-випуск». Витрати і результати виробництва.

Тема 15. Варіації факторів виробництва та витрати виробництва

Часткова варіація факторів виробництва та закон змінних пропорцій. Ізоквантна варіація та заміщуваність факторів виробництва. Вибір оптимальної комбінації факторів виробництва. Пропорційна варіація факторів та віддачі від

масштабу виробництва. Оптимальний шлях зростання випуску. Витрати виробництва за часткової варіації факторів. Витрати виробництва в довгостроковому періоді. Довгострокові витрати в умовах різної віддачі від масштабу. Мінімумально ефективний масштаб виробництва.

Тема 16. Ринок досконалої конкуренції

Ринкові структури. Характеристика ринку досконалої конкуренції. Попит і гранична виручка для конкурентної фірми. Вибір рівня виробництва в короткостроковому періоді. Вибір обсягу виробництва в довгостроковому періоді. Ефективність конкурентного ринку.

Тема 17. Монопольний ринок

Характеристика монополії. Сфери функціонування монополізму. Виробнича концентрація як спосіб монополізації ринку. Як монополіст визначає ціну та обсяги виробництва. Економічні наслідки монополізму і цінова дискримінація. Обмеження монопольної влади: антимонопольне законодавство.

Тема 18. Монополістична конкуренція та олігополія

Монополістична конкуренція та її особливості. Короткострокова і довгострокова рівновага фірми за монополістичної конкуренції. Ефективність монополістичної конкуренції. Олігополія: її зміст та основні риси. Особливості поведінки олігополіста.

Змістовий модуль 4. Уряди та міжнародні ринки

Тема 19. Роль уряду, екстерналії та ефективність

Роль уряду. Провали ринку та витрати. Екстерналії. Вплив позитивних і негативних екстерналій. Додаткові витрати. Позитивні екстерналії або додаткові переваги. Суспільні блага. Трагедія спільнот. Нерівність доходів і крива Лоренца. Оподаткування.

Тема 20. Міжнародна економіка

Світова рівновага. Порівняльна перевага та абсолютна перевага. Умови торгівлі. Обмеження. Захист національного виробника. Рівні можливості. Інструменти обмеження торгівлі. Вплив тарифу. Наслідки квоти. Відкрита та закрита економіка. Рівноважна світова ціна. Курси валют. Платіжний баланс. Гнучкі обмінні курси. Детермінанти обмінного курсу. Зміни відсоткових ставок. Зміни рівня цін. Зміни доходу. Зміни смаку й уподобань.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Форма навчання: денна				Форма навчання: заочна			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		лекції	практичні (семінарські)	самостійна робота		лекції	практичні (семінарські)	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Фундаментальні поняття								
Тема 1. Основи економікс	4	1	1	2	6	–	–	6
Тема 2. Попит і пропозиція	6	1	1	4	8	–	–	8
Змістовий модуль 2. Макроекономіка								
Тема 3. Макроекономіка як наука	4	2	–	2	6	–	–	6
Тема 4. Методи і моделі в макроекономіці	6	2	–	4	8	–	–	8
Тема 5. Система національних рахунків	6	2	2	2	8	1	1	6
Тема 6. Моделі сукупної пропозиції та сукупного попиту	8	2	2	4	8	1	1	6
Тема 7. Макроекономічна нестабільність	10	2	2	6	8	–	–	8
Тема 8. Інфляція: причини, види, регулювання	8	2	2	4	8	–	–	8
Тема 9. Фіскальна політика	10	2	2	6	7	1	–	6
Тема 10. Монетарна політика	10	2	2	6	7	1	–	6
Модульна контрольна робота	2	–	2	–	–	–	–	–
Разом за модуль	74	18	16	40	74	4	2	68
Модуль 2								
Змістовий модуль 3. Мікроекономіка								
Тема 11. Еластичність	7	2	1	4	6	–	–	6
Тема 12. Обмеження, альтернативи, вибір	9	2	1	6	7	1	–	6
Тема 13. Поведінка споживача	11	2	1	8	8	1	1	6
Тема 14. Мікроекономічна модель підприємства	5	2	1	2	8	–	–	8
Тема 15. Варіації факторів виробництва та витрати виробництва	8	2	2	4	8	1	1	6
Тема 16. Ринок досконалої конкуренції	8	2	2	4	7	1	–	6
Тема 17. Монопольний ринок	6	2	2	2	8	1	1	6
Тема 18. Монополістична конкуренція та олігополія	8	2	2	4	8	1	1	6
Змістовий модуль 4. Уряди та міжнародні ринки								
Тема 19. Роль уряду, екстерналії та ефективність	4	2	–	2	8	–	–	8
Тема 20. Міжнародна економіка	8	2	2	4	8	–	–	8
Модульна контрольна робота	2	–	2	–	–	–	–	–
Разом за модуль	76	20	16	40	76	6	4	66
Разом за семестр	150	38	32	80	150	10	6	134

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Основи економікс	1	–
2	Тема 2. Попит і пропозиція	1	–
3	Тема 5. Система національних рахунків	2	1
4	Тема 6. Моделі сукупної пропозиції та сукупного попиту	2	1
5	Тема 7. Макроекономічна нестабільність	2	–
6	Тема 8. Інфляція: причини, види, регулювання	2	–
7	Тема 9. Фіскальна політика	2	–
8	Тема 10. Монетарна політика	2	–
9	Тема 11. Еластичність	1	–
10	Тема 12. Обмеження, альтернативи, вибір	1	–
11	Тема 13. Поведінка споживача	1	1
12	Тема 14. Мікроекономічна модель підприємства	1	–
13	Тема 15. Варіації факторів виробництва та витрати виробництва	2	1
14	Тема 16. Ринок досконалої конкуренції	2	–
15	Тема 17. Монопольний ринок	2	1
16	Тема 18. Монополістична конкуренція та олігополія	2	1
17	Тема 20. Міжнародна економіка	2	–
Разом		28	6

6.4. Самостійна робота

Тема	Перелік питань	Кількість годин
Денна форма навчання		
1	Спеціалізація та порівняльна перевага.	2
2	Ціна підлоги та ціна стелі. Графічний аналіз еластичності.	4
3	Предмет макроекономіки. Макроекономіка та стабілізаційна політика. Функції макроекономіки.	2
4	Теорія макроекономічного моделювання. Використання мультимodelей. Ціни: гнучкі та жорсткі. Мікроекономічне мислення та макроекономічні моделі.	4
5	Валовий національний продукт. Чистий національний продукт.	2
6	Уряд і зміни навколишнього середовища. Огляд концепцій. Рівновага сукупного попиту і сукупної пропозиції. Ефект храповика.	4
7	Економічні кризи: сутність, види та шляхи подолання. Державне антикризове регулювання. Антикризове регулювання і забезпечення зайнятості під час війни.	6
8	Соціально-економічні наслідки інфляції. Моделювання інфляції попиту. Моделювання інфляції витрат (пропозиції). Інфляція, пов'язана зі спадом.	4
9	Обмеженість ринкового механізму та необхідність державного втручання в економіку. Фінансова система, її суть та функції. Дефіцит бюджету та джерела його покриття.	6
10	Рівень монетизації. Мультивалютність економіки. Опосередковані засоби грошово-кредитної політики. Проблеми та перспективи грошово-кредитної політики в Україні під час війни.	6
11	Види еластичності попиту та їхня характеристика. Властивості цінової еластичності попиту. Види еластичності пропозиції та їхня характеристика. Властивості цінової еластичності пропозиції. Надлишок споживача і виробника.	4

Тема	Перелік питань	Кількість годин
12	Мікроекономіка та макроекономіка: позитивна і нормативна економіка. Економічна проблема для суспільства. Економічне зростання: його показники і значення, фактори економічного зростання.	6
13	Оптимальний вибір з кардиналістської позиції. Значення та обмеженість кардиналізму. Аксиоми ординалізму. Оптимум споживача. Зміна доходу і реакція споживача. Вибір в умовах невизначеності та ризику.	8
14	Фірма (підприємство) та її організаційно-правові форми. Витрати і результати виробництва.	2
15	Пропорційна варіація факторів та віддачі від масштабу виробництва. Оптимальний шлях зростання випуску. Мінімально ефективний масштаб виробництва.	4
16	Ринкові структури. Характеристика ринку досконалої конкуренції. Ефективність конкурентного ринку.	4
17	Виробнича концентрація як спосіб монополізації ринку. Обмеження монопольної влади: антимонопольне законодавство.	2
18	Ефективність монополістичної конкуренції. Особливості поведінки олігополіста.	4
19	Вплив позитивних і негативних екстерналій. Додаткові витрати. Трагедія спільнот. Оподаткування.	2
20	Світова рівновага. Інструменти обмеження торгівлі. Вплив тарифу. Наслідки квоти. Відкрита та закрита економіка. Детермінанти обмінного курсу. Зміни відсоткових ставок. Зміни рівня цін. Зміни доходу. Зміни смаку й уподобань.	4
	Разом	80
Заочна форма навчання		
1	Економічні системи. Ринки продуктів і факторні ринки. Альтернативна вартість і виробничі можливості. Спеціалізація та порівняльна перевага.	6
2	Попит. Побудова кривої попиту. Шість детермінант попиту. Смак або перевага. Дохід. Ефект заміщення. Ціна компліментарних товарів. Населення. Очікування споживачів. Пропозиція. Крива пропозиції. Шість визначальних факторів пропозиції. Ціни на ресурси. Очікування виробників. Технологія. Зміна ціни на інші товари. Кількість постачальників. Уряд. Попит і пропозиція. Ціна підлоги та ціна стелі. Цінова еластичність пропозиції. Перехресна еластичність. Еластичність попиту за доходом. Графічний аналіз еластичності.	8
3	Потреби й ресурси. Національна економіка та економічна система. Безмежність потреб і обмеженість ресурсів. Підвищення ефективності національної економіки на макрорівні. Предмет та функції макроекономіки. Предмет макроекономіки. Макроекономіка та стабілізаційна політика. Функції макроекономіки.	6
4	Методи дослідження національної економіки. Класифікація методів дослідження макроекономіки. Теорія макроекономічного моделювання. Використання мультимodelей. Сутність моделі кругообігу ресурсів, продуктів і доходів. Ціни: гнучкі та жорсткі. Мікроекономічне мислення та макроекономічні моделі.	8
5	Чистий національний продукт. Національний дохід. Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП.	6
6	Графічний аналіз споживання. Рівновага сукупного попиту і сукупної пропозиції. Ефект храповика.	6
7	Економічні цикли: сутність, структура та фактори економічного розвитку. Зміст, загальні риси та причини економічних циклічних коливань. Фази та тривалість економічних циклів Економічні кризи: сутність, види та шляхи	8

Тема	Перелік питань	Кількість годин
	подолання. Державне антикризове регулювання. Зайнятість і безробіття. Суть проблеми зайнятості. Антикризове регулювання і забезпечення зайнятості під час війни. Види безробіття. Вимірювання безробіття. Закон Оукена	
8	Суть та види інфляції. Причини інфляції. Рання крива Філіпса. Соціально-економічні наслідки інфляції. Шляхи недопущення та виходу з інфляції. Моделювання інфляції попиту. Моделювання інфляції витрат (пропозиції). Інфляція, пов'язана зі спадом.	8
9	Основні економічні функції держави. Антимонопольна політика. Основні методи монетарної політики. Фінансова система, її суть та функції. Дефіцит бюджету та джерела його покриття. Крива Лафера.	6
10	Роль центрального банку у здійсненні грошово-кредитної політики. Емісійна політика держави. Рівень монетизації. Мультивалютність економіки. Опосередковані засоби грошово-кредитної політики. Проблеми та перспективи грошово-кредитної політики в Україні під час війни.	6
11	Цінова еластичність попиту. Поняття цінової еластичності попиту. Коефіцієнт цінової еластичності попиту. Види еластичності попиту та їхня характеристика. Властивості цінової еластичності попиту. Перехресна еластичність попиту. Еластичність попиту за доходом. Еластичність пропозиції та її фактори. Поняття цінової еластичності пропозиції. Коефіцієнт цінової еластичності пропозиції. Види еластичності пропозиції та їхня характеристика. Властивості цінової еластичності пропозиції. Надлишок споживача і виробника.	6
12	Мікроекономіка та макроекономіка: позитивна і нормативна економіка. Економічні проблеми: обмежений прибуток, необмежені бажання, бюджетне обмеження та бюджетна лінія, суспільні економічні проблеми, обмежені ресурси, ресурсні категорії. Економічне зростання: його показники і значення, фактори економічного зростання.	6
13	Оптимальний вибір з кардиналістської позиції. Значення та обмеженість кардиналізму. Аксиоми ординалізму. Оптимум споживача. Зміна доходу і реакція споживача. Реакція споживача на зміну цін товарів. Виокремлення ефекту заміщення та ефекту доходу. Вибір в умовах невизначеності та ризику.	6
14	Підприємство як ринково-виробнича система. Фірма (підприємство) та її організаційно-правові форми. Витрати виробництва. Виробнича функція як параметрична модель системи «витрати-випуск». Витрати і результати виробництва.	8
15	Пропорційна варіація факторів та віддачі від масштабу виробництва. Оптимальний шлях зростання випуску. Витрати виробництва за часткової варіації факторів. Витрати виробництва в довгостроковому періоді. Довгострокові витрати в умовах різної віддачі від масштабу. Мінімумально ефективний масштаб виробництва.	6
16	Вибір рівня виробництва в короткостроковому періоді. Вибір обсягу виробництва в довгостроковому періоді. Ефективність конкурентного ринку.	6
17	Виробнича концентрація як спосіб монополізації ринку. Економічні наслідки монополізму і цінова дискримінація. Обмеження монопольної влади: антимонопольне законодавство.	6
18	Ефективність монополістичної конкуренції. Олігополія: її зміст та основні риси. Особливості поведінки олігополіста.	6
19	Роль уряду. Провали ринку та витрати. Екстерналії. Вплив позитивних і негативних екстерналій. Додаткові витрати. Позитивні екстерналії або	8

Тема	Перелік питань	Кількість годин
	додаткові переваги. Суспільні блага. Трагедія спільнот. Нерівність доходів і крива Лоренца. Оподаткування.	
20	Світова рівновага. Порівняльна перевага та абсолютна перевага. Умови торгівлі. Обмеження. Захист національного виробника. Рівні можливості. Інструменти обмеження торгівлі. Вплив тарифу. Наслідки квоти. Відкрита та закрита економіка. Рівноважна світова ціна. Курси валют. Платіжний баланс. Гнучкі обмінні курси. Детермінанти обмінного курсу. Зміни відсоткових ставок. Зміни рівня цін. Зміни доходу. Зміни смаку й уподобань.	8
	Разом	134

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: мультимедійний проектор.

Обладнання: персональні комп'ютери, ноутбуки.

У випадку проведення занять дистанційно: ПК або Ноутбук з веб камерою з можливістю встановлення Microsoft Windows 10 або вище, Microsoft Office 2013 або вище чи Microsoft Office Online. Доступ до мережі Інтернет на швидкості не менше 20 Мбіт/сек., резервний канал доступу до мережі Інтернет.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Базилінська, О.Я. (ред.) & Мініна, О.В. (2019) *Мікроекономіка*. Київ. 348 с.
2. Баула О.В., Вісіна Т.М., Лютак О.М., Савош Л.В., Кравчук О.Я., Зелінська О.М., Полянська Т.О. (2021) *ЕКОНОМІКС. Частина 1: Вступ до економікса. Мікроекономіка: Навчальний посібник*. Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф». 320 с.
3. Козакова, О.М. & Забарна, Е.М. (2018) *Макроекономіка: підр.* Херсон: Олді-плюс. 428 с.
4. Макаренко, М.І., Семененко, Т.О. & Петрушенко, Ю.М. (2021) *Макроекономіка: підручник*. 2-ге вид., переробл. Суми: Сумський державний університет. 307 с.
5. Панчишин, С. (2022) *Макроекономіка*. Навч. посібник. Львів: Видавництво «Апріорі». 524 с.

Допоміжна література

6. Башнянин Г.І. (ред.) & Перепьолкіна О.О. (2019) *Макроекономічна теорія: Навч. посібник*. 4-те вид. перероб і доп. Львів: Новий Світ – 2000. 492 с.
7. Бесєдіна, Г.Є., Чаговець, О.В. & Порохняк, Н.В. (2019) *Мікроекономіка практикум*. ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. 95 с.

8. Бойда, С.В. (укл.) (2021) *Мікроекономіка*: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. унів-т. 176 с.
9. Герасименко, А.Г. & Квіцинська, Н.В. (2017) *Мікроекономіка*: опор. конспект лекцій. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 104 с.
10. Данилович-Кропивницька, М.Л., Стецюк, П.І. & Тивончук І.О. (2017) *Макроекономіка*: навч. посібник. 2-ге вид., допов. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 292 с.
11. Дружиніна, В.В. & Черноус, О.І. (2015) *Мікроекономіка*. Харків: Друкарня Мадрид. 256 с.
12. Зверяков, М.І. (ред.) (2016) *Макроекономіка*: навчальний посібник. Одеса: Атлант. 281 с.
13. Каленич, І.С. (2019) Економічна сутність витрат і собівартості продукції. *Бізнес Інформ.*.. No 11. С. 241–246
14. Кібік, О.М., Редіна, Є.В., Хаймінова, Ю.В., Котлубай, В.О., Примаченко, І.Ф. & Калмикова, Н.Ю. (2020) *Макроекономіка. Мікроекономіка: практикум*. Одеса. 76 с.
15. Кравченко, О.А. (2019) Використання законів мікроекономіки в операційному менеджменті підприємства. *Приазовський економічний вісник.*.. Випуск 4 (15). С. 108–113
16. Кравчук Ю.Б. (2016) *Мікроекономіка*: навч. посіб. Харків: ХНУВС. 133 с.
17. Крючкова Н.М. & Пічугіна Ю.В. (2019) *Макроекономіка – практикум*. Одеса: ОНУ імені І.І.Мечникова. 55 с.
18. Ліщук, В.І. (2018) *Мікроекономічний аналіз ринку природних ресурсів: конспект лекцій*. Луцьк: Вид-во СНУ. 48 с.
19. Макаренко, М.І. (ред.) (2014) *Макроекономіка*. Навч.посіб. Київ: Центр учбової літератури. 216 с.
20. Малий, І.Й., Радіонова, І.Ф., Куценко, Т.Ф., Федірко, Н.В. & ін. (2016) *Макроекономіка: базовий курс*. Київ: КНЕУ. 253 с.
21. Мартин, О.М. (2021) *Мікроекономіка: теорія, тести, задачі*. Частина І: навчальний посібник. Львів: ЛДУ БЖД. 271 с.
22. Мацелюх, Н.П. & ін. (2018) *Мікроекономіка*: навч. посіб. Ірпінь. 298 с.
23. Лич, В.М. (укл.), Куліков, П.М. (укл.), Головаш, Б.Е. (укл.), & Гончаров, В.В. (укл.), (2018) *Мікроекономіка: підручник*. Київ. 96 с.
24. Оверченко, В.І., Мажак, З.М., Софій, М.І., & Ануфрієва, О.Л. (ред.) (2015) *Мікроекономіка*. Івано-Франківськ: Лілея-НВ. 348 с.
25. Палійчук, Є.С. (2020) *«Мікроекономіка». Тестові завдання*. Ужгород: Ужгородський національний університет. 30 с.

26. Панчишин, С.М. (ред.) & Островерх, П.І. (ред.) (2017). *Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник* : у 2 кн. 3-тє вид., виправл. та доп. Львів: Априор. Кн.1. 567 с.
27. Приходько, В.П. & Шинкар, В.А. (2014) *Макроекономіка: Навчальний посібник*. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра». 248 с
28. П'ясецька-Устич С.В. (2017) *Макроекономіка: Навчально-методичний посібник для студентів економічних спеціальностей*. Ужгород: ТОВ «РІК-У». 272 с.
29. Радіонова, І.Ф. & Усик В.І. (2015) *Макроекономічний аналіз національної економіки: навч. посібник*. Кам'янець-Подільський: Аксіома. 304 с
30. Савко, О.Я. (2019) Дослідження умов функціонування природних монополій. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського. Серія: економіка і управління*. Т. 30 (69). No 2. 160–164
31. Скорик Г.І., Швецова, М.Б. & Стецюк П.І. (2016) *Вступ до макро- і мікроекономіки: навч. посібник*. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 164 с.
32. Солонінко, К.С. (2015) *Макроекономіка: навч. посіб.* Київ: Центр учбової літератури. 200 с.
33. Тюхтенко, Н.А. & Синякова К.М. (2016) *Макроекономіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів*. 2-ге вид., доп. та перероб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС. 352 с.
34. Хмель С.М., Хмель В.І. & Зіброва О.В. (2016) *Мікроекономіка: задачі, вправи, тести* : навч. посіб. Харків: ХАІ. 59 с.
35. Черленяк, І.І. & Курей, О.А. (2020) Виклики антикризового управління економікою в умовах пандемії. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. 1(55). 10-18.
36. Черленяк, І.І. & Курей, О.А. (2017) Структурні трансформації та промислова політика у призмі викликів ЗВТ Україна–ЄС. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. Вип.1 (49), Т.1. С.82-89
37. Чіков І.А. (2019) Конкуренція: теоретичні підходи до розуміння сутності поняття. *Агросвіт*. No 10. С.74–80
38. Шинкар, В.А. & П'ясецька-Устич, С.В. (2017) *Макроекономіка: Теорія і практикум*. Ужгород: ТОВ «РІК-У». 478 с.
39. Яцюк, О.С. (2019) *Мікроекономіка: навч. посіб.* Івано-Франківськ: ІФНТУНГ. 189 с.
40. Abel, A.B., Bernanke, B. & Croushore, D. (2016) *Macroeconomics*. 9th Edition Pearson.
41. Browning, E.K., & Zupan M.A. (2020). *Microeconomics: Theory and applications*. John Wiley & Sons.

42. Cowell, F. (2018) *Microeconomics: principles and analysis*. Oxford University Press.
43. Kreps D.M. (2019) *Microeconomics for managers*. Princeton University Press.
44. Mankiw N.G. (2018) *Principles of Microeconomics* 8th edition. Kindle Edition.
45. McConnell C.R., Brue S.L., & Flynn S.M. (2018) *Microeconomics: principles, problems, and policies*. 21-st edition. McGraw-Hill Education. NY.
46. Pindyck R.S. & Rubinfeld D. L. (2018) *Microeconomics*. 9th ed. Pearson. 781 p.
47. Pirayoff P. (2004) *Economics. Micro & Macro*. New York: Wiley Publishing, Inc. 259 p.
48. Principles of Economics. University of Minnesota Libraries Publishing. 2016. URL: <https://open.umn.edu/opentextbooks/textbooks/32>

Інформаційні ресурси

49. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. URL: <https://smida.gov.ua/>
50. Велика депресія: як «ревучі двадцяті» обернулися найбільшим у світі економічним крахом. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=B1mbjj1Ul-k>
51. Державна служба статистики. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
52. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/>
53. Законодавчі та нормативні акти України. URL: www.zakon.com.
54. Міжнародний Валютний Фонд. URL: <http://www.imf.org>.
55. Національний Банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/>
56. Останній капіталіст. URL: <https://www.youtube.com/@OstanniyCapitalist>
57. Офіційний сайт Кабінету міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua.
58. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
59. Фінансова криза 2008. Як це сталося? URL: <https://www.youtube.com/watch?v=mv-HXaG7NfE>
60. Ціна держави. URL: <https://www.youtube.com/@costua>
61. CASE Україна. URL: <https://case-ukraine.com.ua/>
62. Economics Explained. URL: <https://www.youtube.com/@EconomicsExplained>
63. Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/home>
64. International Finance Corporation. URL: <https://www.ifc.org/>
65. MIT OpenCourseWare. URL: <https://www.youtube.com/@mitocw>
66. The Economics Detective. URL: <http://www.youtube.com/@GarrettPetersen>
67. World Bank. URL: <https://www.worldbank.org/>